

Historici Alexandra Macedónskeho

Onesikritos z Astypalaie

- *Ako bol Alexander vychovaný (Πῶς Ἀλέξανδρος ἤχθη)*
 - imitácia Xenofonta a odvodenie názvu od spisu *O Kýrovej výchove*
 - nezameriava sa ani tak udalosti vojenského charakteru, skôr na ideologické aspekty Alexandrovej osobnosti
 - autor sám seba prezentoval ako vyššie postaveného, než sám bol
 - Onesikritos bol kapitánom na výprave z ústia rieky Indu do Perzského zálivu
 - účelovo zamlčal mená sprisahancov proti Alexandrovi

Nearchos z Kréty

- Alexandrov dlhoročný priateľ a admirál jeho loďstva; viedol námornú výpravu po rieke Indus a do Perzského zálivu
- po Alexandrovej smrti najprv podporil jeho syna Hérakla, krátko nato sa ale pridol na stranu Antígona a jeho syna Demétria
- *Indica*
 - spis o Nearchových námorných výpravách
 - opisoval samozrejme aj Alexandra, nebolo však úplne spoľahlivé
 - autor sám seba prezentuje ako Alexandrovho obľúbencu
 - časti textu sa zachovali v Strabónovi a Arriánovi

Médeios z Larissy

- o Médeiovi ani jeho diele toho veľa nevieme
- autor písal pravdepodobne kvôli potrebe očistiť svoje meno, keďže bol spájaný so sprisahancami proti Alexandrovi

Kleitarchos

- písal dlho po Alexandrovej smrti; nie je isté, či sa jeho výprav zúčastnil
- otázka pôvodu materiálu, ktorý pri písaní použil
- opisuje aj Alexandrovu smrť – evokuje cudzie zavinenie jedom
- dlhší čas strávil na dvore Ptolemaia Laga ako tútor Ptolemaia IV Filopatra
- *História Alexandra*
 - pro-ptolemaiovské naladenie
 - najobľúbenejším a najobdivovanejším spis o Alexandrovi v Ríme
 - bombastický štýl, nie vždy spoľahlivý typ a interpretácia informácií

Ptolemaios Lágos

- zakladateľ dynastie Ptolemaiovcov v Egypte, ktorá pretrvala až do roku 30 pred n. l.
- jediný z Alexandrových generálov, ktorý sa venoval aj literárnej činnosti
- dielo neznámeho názvu
 - pozornosť je tu venovaná najmä vyzdvihovaniu Ptolemaiových úspechov
 - Alexandrovu smrť neprisoval sprisahaniu
 - snaha o vyobrazenie Alexandra v čo najlepšom svetle

Aristobulos z Kassandreie

- bol konštruktérom na Alexandrovej výprave
- písal až dlho po Alexandrovej smrti a smrti Kassandra
- jeho spis mal apologetický charakter
- do svojho spisu zahrnul aj informácie vojenského charakteru
- v jeho podaní Alexander nezomiera násilnou smrťou

Kallisthenés z Olyntu

- príbuzný Alexandrovho vychovávateľa Aristotela
- autor spisu *Hellenica*, napísaného pred Alexandrovou výpravou do Perzie a ďalej na Východ
- pôsobil na Alexandrovom dvore ako učenec a v takejto pozícii spísal dielo *O Alexandrových činoch*
 - reflektuje oficiálny popis údajov o Alexandrovej výprave
 - opisuje Alexandra ako nového Achillea – mytologizácia Alexandra

Historiografia helenistického obdobia

Helenizmus

- koncept Johanna Gustava Droysena z roku 1836
- fúzia gréckych a orientálnych kultúr v období 323-31 pred n. l.

Hellenika

- autori boli väčšinou pokračovatelia a imitátori Thúkydida
- *Hellenica Oxyrhynchia*
- Theopompos
 - pokračovanie Thúkydida
- Xenofón
 - doplnil to, čo Thúkydides nestihol dopísať a pridal svoju vlastnú *Helleniku*

Kráľovská historiografia

- kontinuita a rozmach
- historiografia koncipovaná okolo jedinej postavy – vládcu protagonistu
- častá nestrannosť autorov
- patrí sem Theopompova *Filippika* a dnes už nedochované spisy o Alexandrovi
 - zlý stav dochovania spisov o Alexandrovi je prekvapujúci vzhľadom na obľúbenosť tejto látky
- častokrát hrdinský diskurz

Univerzálna história

- k rozmachu historiografie, ktorá by sa zaoberala aj inými témami, ako Gréckym svetom, došlo dlho pred Alexandrovými výbojmi a rozšírením Gréckej civilizácie do všetkých kútov sveta
- Hekataios z Milétu: *Periegesis*
 - prelom 5. a 6. storočia
 - rozdelenie sveta na Európu, Áziu, Líbyu a Egypt
 - mala pojednávať o celej histórii ľudstva (podľa Herodota)
- Eforos: *O cnostiach a zlozvykoch, Dejiny*
 - podľa Polýbia prvý, kto sa o niečo takéto pokúsil a položil tak základy univerzálnej histórie
 - využil Thúkydidovu metodiku
 - spracoval aj materiál o mýtickej minulosti a spojil ho s dejinami

Univerzálna história

- Tímaios z Tauromenia
 - pochádzal zo Sicílie, žil v Athénach
 - *Olympionikai*
 - zoznam olympijských víťazov skombinovaný so zoznamom spartských eforov, athénskych archontov a zoznamom kňaziek bohyne Héry
 - *Sicílske dejiny*
 - monografia *O Pyrrhovej vojne s Rímom*
- Dikaiarchos z Messany
 - pochádzal zo Sicílie, žil v Athénach, kde pôsobil v Aristotelovej škole
 - *Život Hellady*
 - kultúrna história gréckeho sveta
 - jeho opis sa sústredil aj na civilizácie za hranicami gréckeho sveta

Lokálna história

- v tomto kontexte zamerané najmä na Athény
- Hellanikos z Lesbu
 - autor viacerých spisov o mýte, histórii a etnografii
 - *Attiké Syngrafé (Dejiny Attiky)*
 - dve knihy: jedna hovorí o mýtoch, jedna o histórii
- Kleidemos
 - exegéta a historik
 - *Protogónia*
 - zaoberal sa tu aj Théseom
 - posledný dochovaný fragment opisuje vyplávanie athénskeho loďstva na Sicíliu roki 415 pred n. l.

Lokálna história

- Androtion, syn Androna
 - angažoval sa v politickom živote Athén
 - *Atthis*
 - napísané v Exile
 - sústredí sa na dejiny Athén
- Fanodémos
 - politicky činný
 - *Atthis*
 - napísané na podporu politiky obnovy
 - veľmi rozsiahly spis bližšie neurčitého rozsahu

Lokálna história

- Filochoros
 - napísal minimálne 20 spisov
 - *Atthis*
 - rozsah 17 kníh
 - zaoberal sa činmi veľkých Athénčanov – kráľov, archonto
 - napísaný proti Démonovi a proti jeho rovnomennému spisu *Atthis*
 - organizovaný podľa rokov jednotlivých archontov

Negrécke *lokálne histórie*

- Xanthos Lýdos
 - *Lydiaka*
 - 4 knihy o dejinách Lýdie, písané v gréčtine
 - obsahli aj legendy blízkovýchodných národov
- Hekatáios z Teu
 - veľa cestoval a navštívil aj Egypt
 - *Aigyptiaka*
 - napísané v období vlády Ptolemaia Laga
 - informácie priamo od Egyptských kňazov

Negrécke *lokálne histórie*

- Berossos z Babylonu
 - kňaz – dôležité postavenie
 - *Babyloniaka*
 - dejiny rozdelené do 3 kníh
 - príbeh o potope
 - pokrytie dlhého časového úseku, využitie špecifického chronologického systému
- Manetho zo Sebennyty
 - kňaz – dôležité postavenie
 - *Aigyptiaka*
 - dejiny rozdelené do 3 kníh
 - príbeh o invázií Hyksósa
 - pokrytie dlhého časového úseku, využitie špecifického chronologického systému